Raziskovalno poročilo

Gibanje premoženja najbogatejših Slovencev od leta 2007 do 2026

Avtorji:
- Programski odbor Inštituta 8. Marec,
- Monika Weiss, preiskovalna novinarka,
- dr. Gorazd Kovačič, sociolog

Povzetek

V zadnjih letih so predstavniki delodajalskih združenj in predstavniki slovenskega kapitala izpostavljali in navajali, da je Slovenija s svojo davčno politiko, delovno zakonodajo in preveliko egalitarnostjo postala država, v kateri najpremožnejši težko napredujejo, njihovo premoženje ne raste dovolj, zato so primorani opuščati dejavnost, seliti svoje naložbe v tujino, na splošno pa je Slovenija zanje izjemno nestimulativno okolje, saj se dejansko borijo za ohranjanje vrednosti tega premoženja, namesto da bi ga povečevali. Da so razmere takšne, se strinjajo skoraj vse politične stranke, združenja kapitala in delodajalcev in tuje zbornice, čeprav v Sloveniji ni bilo narejene nobene raziskave o dejanski rasti premoženja najbogatejših. Avtorji pričujoče raziskave so zato zbrali in analizirali vse podatke o premoženju najbogatejših Slovenk in Slovencev od leta 2007 do leta 2026. Namen je bil preveriti, kako se je gibalo premoženje najbogatejših v Sloveniji in ali gre res za nesorazmerno neprijazno okolje zanje.

Lestvice najbogatejših, ki jih objavljajo revije, so tako v Sloveniji kot tudi drugod po svetu pogosto edini javno dostopni vir o tem, koliko premoženja je zbranega na samem vrhu porazdelitve premoženja. Po svetu se je raziskovanje premoženjske neenakosti začelo prav z analizami lestvic, kot sta ameriška lestvica revije Forbes in nemška lestvica revije Manager Magazin. Raziskovalci so iz njih ugotavljali, kako hitro raste premoženje najbogatejših, kako je porazdeljeno in od kod izvira. To poročilo soroden pristop prvič uporablja za Slovenijo.

Poročilo analizira, kako se je od leta 2007 do leta 2026 spreminjalo premoženje stotih najbogatejših Slovencev in kako se ta rast primerja z rastjo plač, cen, cen nepremičnin in bruto domačega proizvoda. Temelji na letnih lestvicah revije Finance/Manager, ki so v poročilu združene v enotno časovno vrsto za devetnajst let. Zadnja lestvica je bila objavljena 19. novembra 2026 in skupno premoženje stoterice ocenjuje na 12.531 milijonov evrov, kar je 11,7 odstotka več kot leto prej. Namen poročila je analizirati trende rasti premoženja, zato ta ne omenja nobenih imen posameznikov.

V devetnajstih letih se je premoženje sto najbogatejših na lestvici povečalo za 461 odstotkov oziroma v povprečju za 9,5 odstotka na leto. V istem obdobju je BDP v tekočih cenah zrasel za 118 odstotkov, povprečna neto plača za 102 odstotka, cene stanovanjskih nepremičnin za 94 odstotkov in cene življenjskih potrebščin za 54 odstotkov. Premoženje sto najbogatejših v Sloveniji je tako s 6,4 odstotka BDP leta 2007 naraslo na 16,4 odstotka BDP leta 2026. Število posameznikov oziroma družin s premoženjem nad 100 milijonov evrov se je povečalo s 3 na 46, njihov delež v premoženju stotih najbogatejših v Sloveniji pa s 26 na 72 odstotkov. Tudi če prag prilagodimo rasti cen (100 milijonov evrov iz leta 2007 je leta 2026 vrednih približno 154 milijonov evrov), se je njihovo število povečalo s 3 na 20.

Preglednica 1: Ključni kazalniki, 2007 in 2026

Kazalnik	2007	2026	Sprememba	Na leto
Premoženje 100 najbogatejših (mio €)	2.235	12.531	+461 %	+9,5 %
Premoženje 10 najbogatejših (mio €)	1.018	3.724	+266 %	+7,1 %
Vstopni prag – 100. mesto (mio €)	7,3	46,1	+532 %	+10,2 %
Število oseb z premoženjem nad 100 mio €	3	46	+1.433 %	+15,5 %
Povprečna bruto plača (€)	1.285	2.695	+110 %	+4,0 %
Povprečna neto plača (€)	835	1.687	+102 %	+3,8 %
Minimalna plača, bruto (€)	529	1.482	+180 %	+5,6 %
BDP, tekoče cene (mio €)	34.937	76.333	+118 %	+4,2 %
Cene življenjskih potrebščin (ICŽP, 2025 = 100)	66,8	103,1	+54 %	+2,3 %
Cene stanovanjskih nepremičnin (indeks, 2015 = 100)	120,9	234,7	+94 %	+3,6 %
Nepremičnine gospodinjstev: stanovanja in zemljišča (mio €)	82.876	193.247	+133 %	+4,6 %
Premoženje stoterice v % BDP	6,4 %	16,4 %		

Rast je nominalna. Plače, cene, cene nepremičnin in BDP za 2026 ter vrednost nepremičnin gospodinjstev za 2025 in 2026 so ocena oziroma napoved. Za povprečne plače je uporabljena povezana serija SURS: ker je SURS leta 2024 zamenjal vir podatkov o plačah, so vrednosti od leta 2024 preračunane na raven prejšnjega vira (glej poglavje Podatki in metoda).

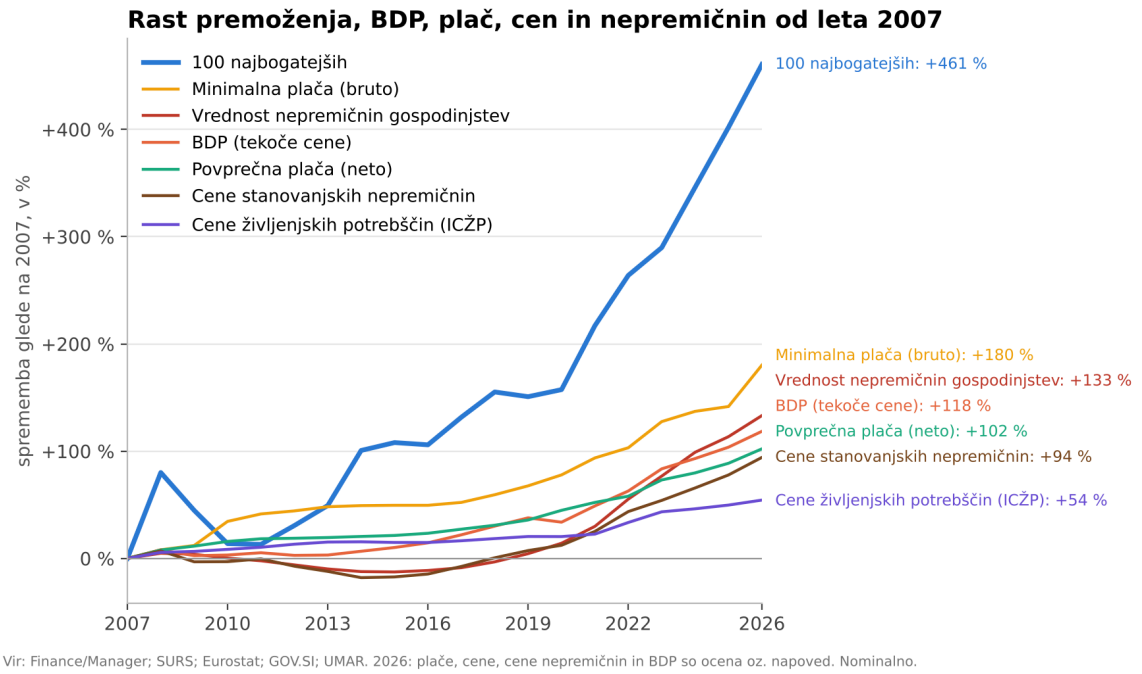

Slika 4: Rast premoženja stoterice, BDP, plač, cen in nepremičnin od leta 2007 (v %).

Kazalo

Povzetek **1**

Kazalo **3**

1. Podatki in metoda **4**

2. Dolgoročni trendi 2007–2026 ..... **5**

3. Primerjava s plačami, cenami in nepremičninami **6**

4. Primerjava z BDP **7**

5. Porazdelitev znotraj stoterice **9**

6. Sprememba metodologije leta 2009 in serija 2009–2026 ..... **10**

7. Ugotovitve **11**

Viri **13**

Metodološka opomba **13**

Priloga: Predlogi **15**

1. Analiza efektivne obdavčitve najbogatejših 15

2. Analiza možnosti uvedbe izhodnega davka 15

3. Analiza možnosti uvedbe davka na premoženje nad 100 milijonov evrov 16

1. Podatki in metoda

Lestvice najbogatejših, ki jih objavljajo revije, so pogosto edini javno dostopni vir o tem, koliko premoženja je zbranega na samem vrhu porazdelitve. Po svetu se je raziskovanje premoženjske neenakosti začelo prav z analizami takšnih lestvic, kot sta ameriška lestvica revije Forbes in nemška lestvica revije Manager Magazin. Raziskovalci so iz njih ugotavljali, kako hitro raste premoženje najbogatejših, kako je porazdeljeno in od kod izvira.[1] To poročilo, katerega priprava se je začela poleti 2026, enak pristop prvič uporablja za Slovenijo.

Vir tega poročila so letne lestvice 100 najbogatejših Slovencev, ki jih objavlja revija Finance/Manager. Gre za ocene uredništva revije, ki so izračunane na podlagi javno objavljenih podatkov in lastnih vrednotenj. Lestvica združuje posameznike in družine; kjer je več oseb uvrščenih na isto mesto, ima lestvica lahko nekoliko več kot sto vnosov (v posameznih letih med 2009 in 2015 do 103). Analiza zajema lestvice od 2007 do 2026. Namen poročila je analizirati trende rasti premoženja in zato ne omenja nobenih imen posameznikov.

Podatki o plačah so letna povprečja državnega statističnega urada (SURS) za pravne osebe. Ker je SURS leta 2024 zamenjal vir podatkov o plačah, so vrednosti od leta 2024 preračunane tako, da nadaljujejo prejšnjo serijo. SURS je namreč od aprila 2024 obrazce ZAP/M, ki jih je zbiral AJPES, nadomestil s podatki iz obrazca REK-O, ki ga zbira Finančna uprava; za leto 2023 sta zato objavljeni povprečni plači po obeh virih (bruto 2.220,95 in 2.254,86 evra, neto 1.445,12 in 1.470,08 evra). Da bi ohranili primerljivost s podatki od leta 2007, smo vrednosti od leta 2024 pomnožili z razmerjem med obema podatkoma za leto 2023 (približno 0,985) in tako serijo nadaljevali na ravni prejšnjega vira. Stopnje rasti se zaradi tega ne spremenijo, ravni plač od leta 2024 pa so za približno 1,5 odstotka nižje od tistih, ki jih objavlja SURS (povprečna bruto plača za 2025 po novem viru znaša 2.536 evrov, ocena za 2026 pa 2.736 evrov). Za leto 2026 letnih podatkov še ni: povprečna bruto plača je ocenjena z napovedjo rasti iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj UMAR (7,9 odstotka), neto plača pa prek razmerja med neto in bruto plačo v prvih osmih mesecih leta. Minimalna plača je zakonsko določen bruto znesek. Indeks cen življenjskih potrebščin je SURS-ov letni indeks (2025 = 100); za 2026 je ocenjen iz medletnih stopenj januar–oktober. BDP v tekočih cenah je za obdobje 2007–2025 povzet po Eurostatu, za 2026 pa po napovedi UMAR. Cene stanovanjskih nepremičnin so Eurostatov letni indeks cen stanovanjskih nepremičnin (2015 = 100); za 2026 je ocenjen z medletno rastjo v prvih dveh četrtletjih (9,2 odstotka). Vrednost nepremičnin gospodinjstev (stanovanja in zemljišča) je povzeta po Eurostatovih bilancah nefinančnih sredstev; za 2025 in 2026 je ocenjena z rastjo cen stanovanjskih nepremičnin. Indeks cen stanovanjskih nepremičnin je za leto 2026 ocenjen tako, da je vrednost indeksa za 2025 povečana za medletno rast cen v prvih dveh četrtletjih 2026 (9,2

[1] Npr. O. S. Klass, O. Biham, M. Levy, O. Malcai in S. Solomon (2006): The Forbes 400 and the Pareto wealth distribution. Economics Letters 90(2), 290–295; S. N. Kaplan in J. Rauh (2013): Family, Education, and Sources of Wealth among the Richest Americans, 1982–2012. American Economic Review 103(3), 158–162.

odstotka). Vse primerjave so, če ni drugače navedeno, v tekočih (nominalnih) cenah. Realne spremembe so izračunane z indeksom cen življenjskih potrebščin.

V analizi smo upoštevali vseh 20 lestvic od leta 2007 naprej. Ker je revija leta 2009 spremenila čas objave lestvice in s tem podatke, na katerih temeljijo ocene, smo analizo ponovili še na seriji 2009–2026 (glej poglavje 6). Rezultati obeh serij so podobni.

2. Dolgoročni trendi 2007–2026

Skupno premoženje sto najbogatejših v Sloveniji se je z 2.235 milijonov evrov (2,235 milijarde evrov) leta 2007 povečalo na 12.531 milijona evrov (12,5 milijarde evrov) leta 2026, torej za 461 odstotkov. V cenah leta 2026 to pomeni povečanje s približno 3.450 na 12.531 milijonov evrov, kar je realno 263 odstotkov več.

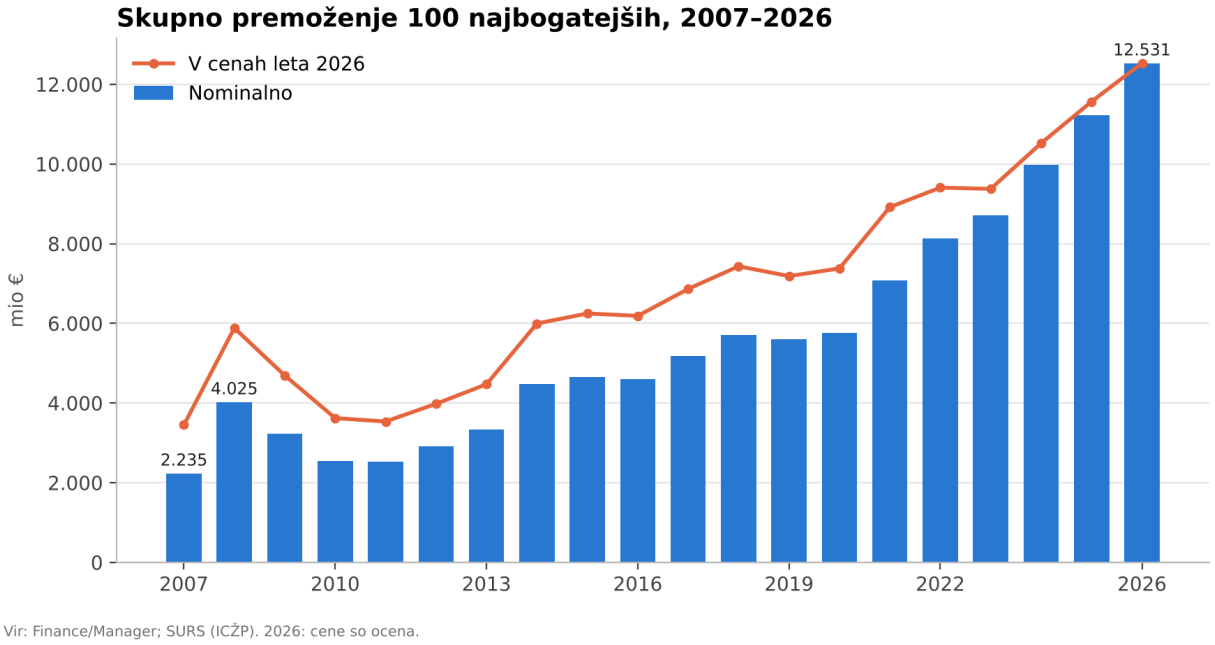

Slika 2: Skupno premoženje 100 najbogatejših, nominalno in v cenah leta 2026 (preračun z ICŽP).

Rast ni bila enakomerna. Po skoku leta 2008 je premoženje stotih najbogatejših v Sloveniji v letih 2010 in 2011 padlo na okoli 2,5 milijarde evrov, nato pa je do leta 2015 naraslo na 4,6 milijarde. Med letoma 2015 in 2020 je ostalo razmeroma stabilno (med 4,6 in 5,8 milijarde), z manjšima padcema v letih 2016 in 2019. Od leta 2020 se povečuje vsako leto: s 5,8 na 12,5 milijarde evrov, kar je 118 odstotkov v šestih letih.

Razlika glede na gospodarstvo kot celoto je bila velika v vseh treh obdobjih. V letih 2007–2013, ko je BDP v tekočih cenah zrasel le za 3,2 odstotka, se je premoženje stoterice povečalo za 49 odstotkov. V letih 2013–2020 je BDP zrasel za 30 odstotkov, premoženje stoterice pa za 72 odstotkov. V letih 2020–2026 je BDP zrasel za 63 odstotkov, premoženje stoterice pa za 118 odstotkov.

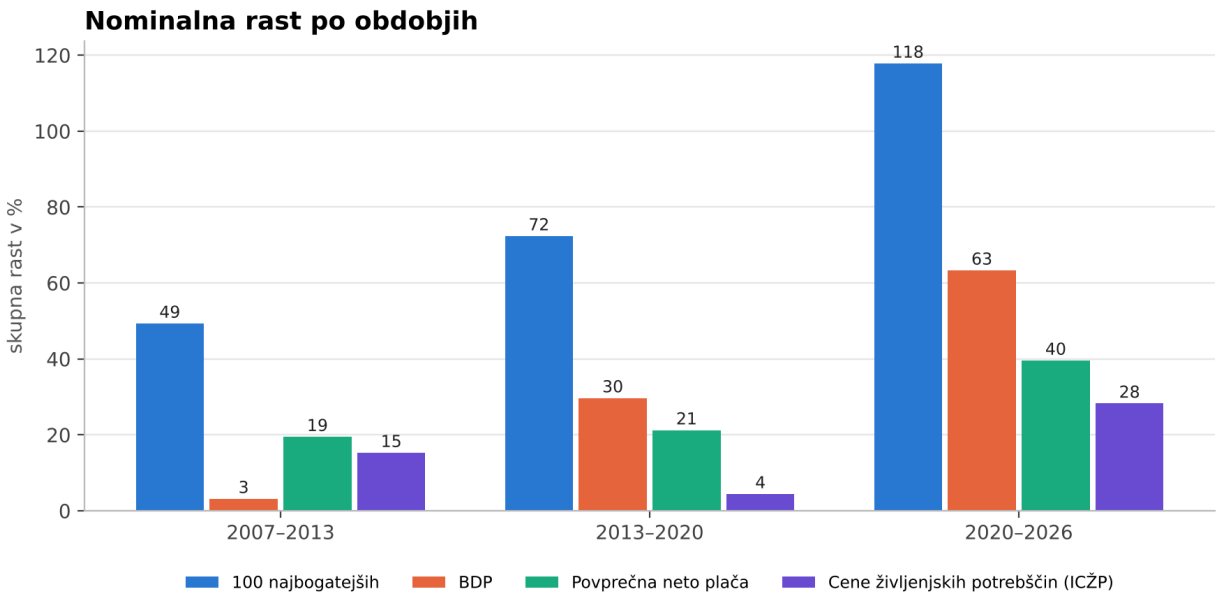

Vir: Finance/Manager; SURS; Eurostat; UMAR.

Slika 3: Skupna nominalna rast po obdobjih.

3. Primerjava s plačami, cenami in nepremičninami

Povprečna neto plača je leta 2007 znašala 835 evrov, leta 2026 pa po oceni 1.687 evrov, kar je 102 odstotka več. Po upoštevanju rasti cen se je povečala za 31 odstotkov. Povprečna bruto plača je zrasla za 110 odstotkov (realno za 36 odstotkov). Nekoliko hitreje je rasla minimalna plača, ki se je zaradi zakonskih dvigov povečala s 529 na 1.482 evrov bruto oziroma za 180 odstotkov (realno za 82 odstotkov).

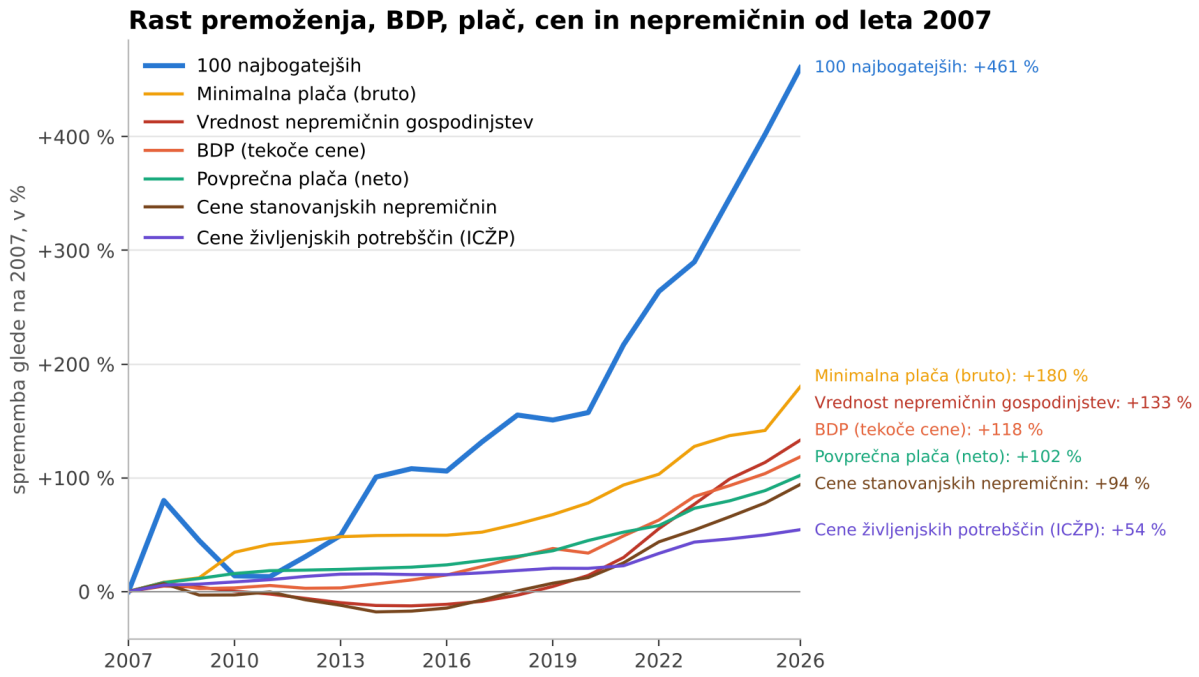

Vir: Finance/Manager; SURS; Eurostat; GOV.SI; UMAR. 2026: plače, cene, cene nepremičnin in BDP so ocena oz. napoved. Nominalno.

Slika 4: Rast premoženja stoterice, BDP, plač, cen in nepremičnin od leta 2007 (v %).

Premoženje stotih najbogatejših v Sloveniji se je do leta 2026 povečalo za 461 odstotkov, povprečna neto plača za 102 odstotka in cene za 54 odstotkov. Razmerje med premoženjem in plačami je mogoče izraziti tudi s številom let povprečne neto plače, ki ustrezajo premoženju povprečnega člana stotih najbogatejših v Sloveniji. Leta 2007 je bilo to približno 2.230 let, leta 2014 3.650 let, leta 2020 3.970 let, leta 2026 pa 6.190 let. Razmerje se je v devetnajstih letih skoraj potrojilo.

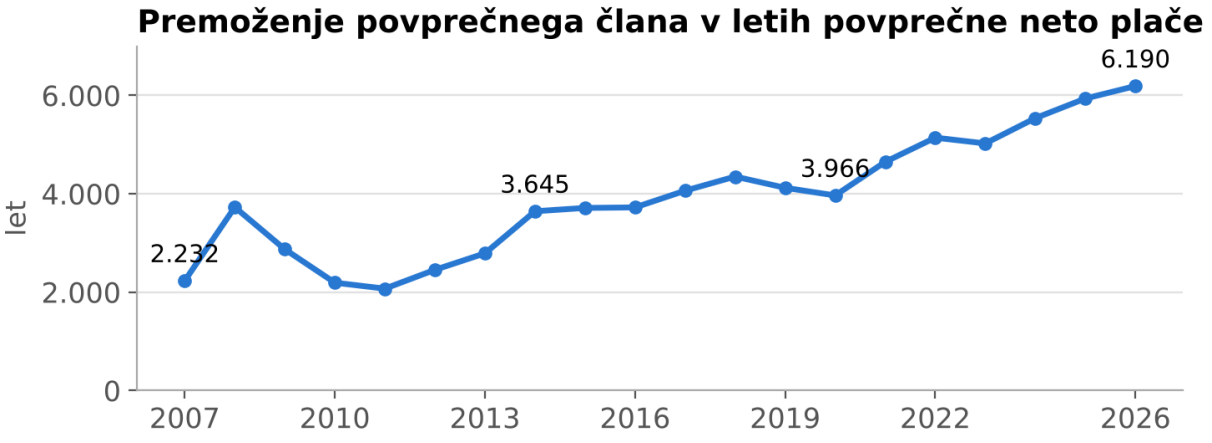

Vir: Finance/Manager; SURS; UMAR (ocena plač 2026).

Slika 5: Premoženje povprečnega člana stoterice, izraženo v letih povprečne neto plače.

Premoženje stotih najbogatejših je raslo tudi precej hitreje od cen nepremičnin, ki v Sloveniji v zadnjih letih hitro naraščajo. Cene stanovanjskih nepremičnin so se od leta 2007 do leta 2026 po oceni povečale za 94 odstotkov oziroma v povprečju za 3,6 odstotka na leto, realno za 26

odstotkov. Vrednost stanovanj in zemljišč v lasti gospodinjstev se je v istem času povečala z 82,9 na 193,2 milijarde evrov oziroma za 133 odstotkov. Rast premoženja stotih najbogatejših (461 odstotkov) je bila torej skoraj petkrat večja od rasti cen nepremičnin.

Razkorak je viden v vseh obdobjih. V letih 2007–2013, ko so cene stanovanjskih nepremičnin padle za 12 odstotkov, se je premoženje stoterice povečalo za 49 odstotkov. V letih 2020–2026 so cene stanovanjskih nepremičnin zrasle za 73 odstotkov, premoženje stoterice pa za 118 odstotkov. Premoženje stotih najbogatejših je leta 2007 ustrezalo 2,7 odstotka vrednosti vseh stanovanj in zemljišč gospodinjstev, leta 2026 pa 6,5 odstotka.

4. Primerjava z BDP

BDP Slovenije v tekočih cenah se je s 34.937 milijonov evrov leta 2007 povečal na napovedanih 76.333 milijonov evrov leta 2026, kar je 118 odstotkov več oziroma v povprečju 4,2 odstotka na leto. Realno, po upoštevanju rasti cen življenjskih potrebščin, je to 42 odstotkov več. Premoženje stotih najbogatejših v Sloveniji je v istem času raslo v povprečju za 9,5 odstotka na leto, torej več kot enkrat hitreje kot nominalni BDP.

Posledično se je povečal tudi obseg premoženja stotih najbogatejših v Sloveniji v razmerju do BDP. Leta 2007 je ustrezalo 6,4 odstotka letnega BDP, leta 2014 12,0 odstotka, leta 2020 12,3 odstotka in leta 2026 16,4 odstotka. Pri tej primerjavi je treba upoštevati, da je BDP letni tok, premoženje pa stanje, zato delež kaže razmerje med velikostjo premoženja in letno proizvodnjo gospodarstva, ne pa deleža v BDP v ožjem pomenu.

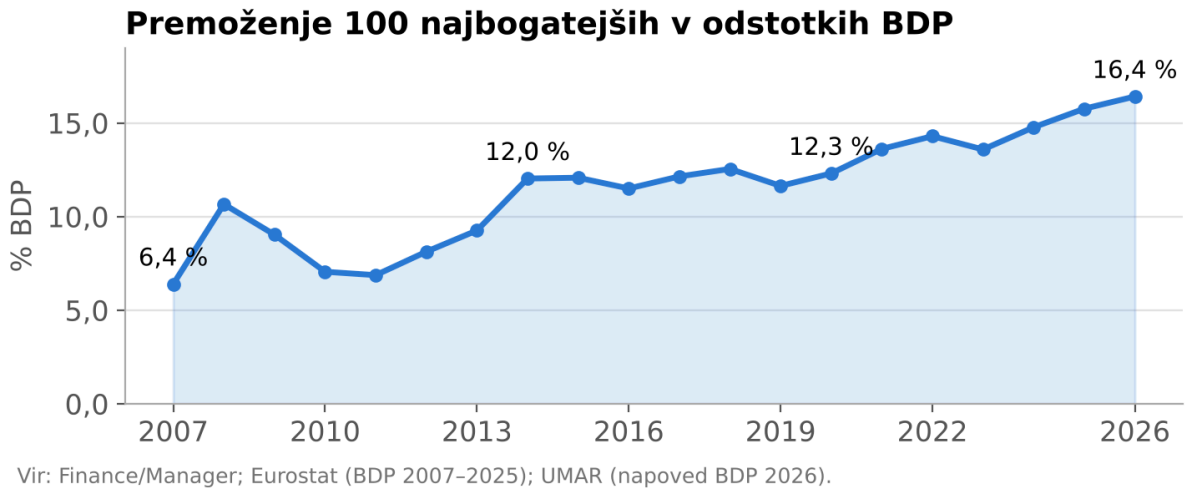

Slika 6: Premoženje 100 najbogatejših v odstotkih BDP.

Primerjava povprečnih letnih stopenj rasti pokaže, da so vsi kazalniki premoženja na lestvici rasli hitreje od makroekonomskih kazalnikov. Najhitreje sta rasla mediana premoženja članov stoterice (11,5 odstotka na leto) in vstopni prag (10,2 odstotka), sledi skupno premoženje (9,5 odstotka). Med makroekonomskimi kazalniki je minimalna plača rasla po 5,6-odstotni stopnji, BDP po 4,2-odstotni stopnji, povprečna bruto plača po 4-odstotni stopnji, povprečna neto plača

po 3,8-odstotni stopnji, cene stanovanjskih nepremičnin po 3,6-odstotni stopnji in cene po 2,3-odstotni stopnji.

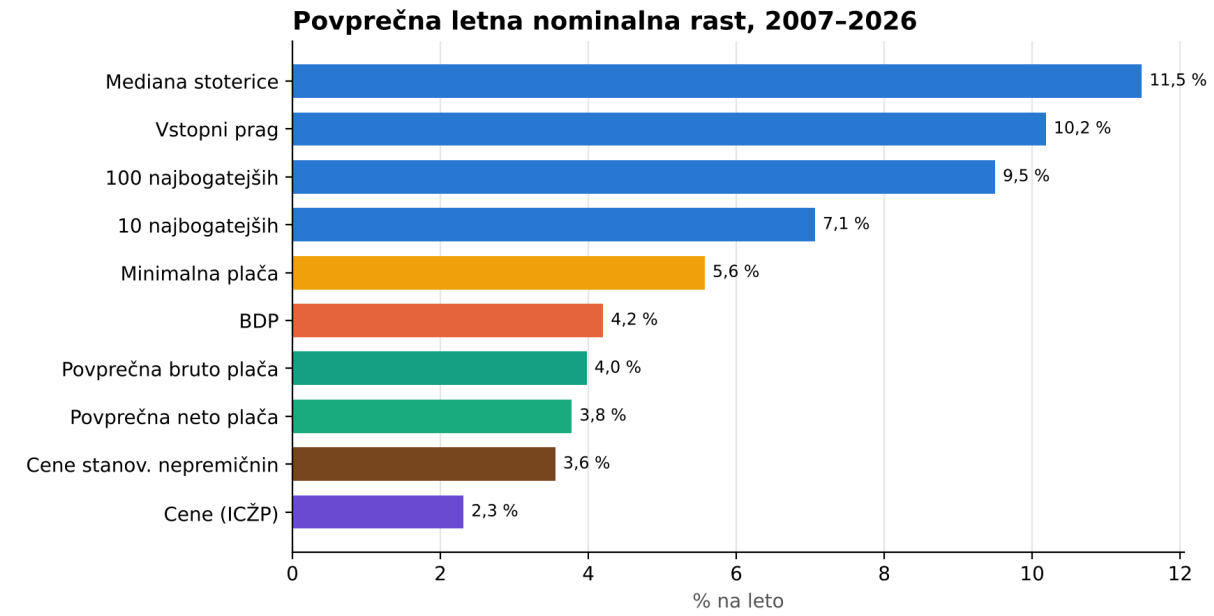

Vir: Finance/Manager; SURS; Eurostat; GOV.SI; UMAR.

Slika 7: Povprečna letna nominalna rast, 2007–2026.

Tudi v letu 2026 je premoženje stotih najbogatejših v Sloveniji raslo hitreje od gospodarstva: povečalo se je za 11,7 odstotka, nominalni BDP po napovedi UMAR za 7,3 odstotka, povprečna bruto plača za 7,9 odstotka in cene za približno 3,1 odstotka.

5. Porazdelitev znotraj stoterice

Rast premoženja na lestvici ni omejena na najvišja mesta. Vstopni prag med sto najbogatejših v Sloveniji se je s 7,3 milijona evrov leta 2007 povečal na 46,1 milijona, mediana z 11,3 na 88,9 milijona in povprečje z 22,4 na 125,3 milijona evrov. Ker je mediana rasla hitreje od povprečja, se je premoženje znotraj stotih najbogatejših v Sloveniji porazdelilo bolj enakomerno. Leta 2007 je imelo premoženje nad 50 milijonov evrov osem članov lestvice, leta 2026 pa 94. Če prag prilagodimo rasti cen (50 milijonov evrov iz leta 2007 je leta 2026 vrednih približno 77 milijonov evrov), je bilo leta 2026 nad njim 59 članov lestvice.

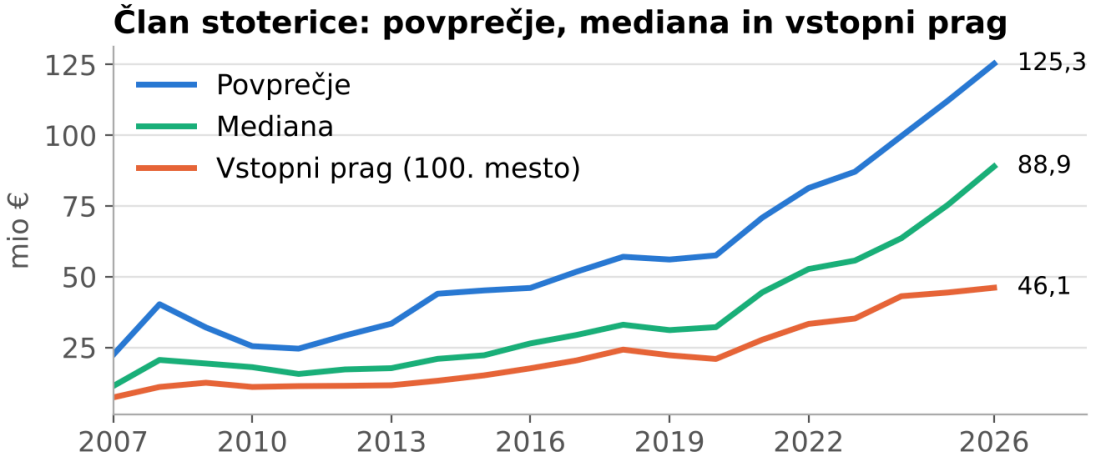

Vir: Finance/Manager, lestvice 2007–2026.

Slika 8: Povprečje, mediana in vstopni prag premoženja člana stoterice.

Delež desetih najbogatejših v premoženju stotih najbogatejših v Sloveniji je bil najvišji leta 2014 (49,9 odstotka), od tedaj pa se postopno zmanjšuje in je leta 2026 znašal 29,7 odstotka. Hkrati pa se je močno povečalo število posameznikov oziroma družin s premoženjem nad 100 milijonov evrov. Do leta 2016 jih je bilo največ 8, leta 2017 prvič 10, leta 2023 21, leta 2026 pa 46. Njihovo skupno premoženje se je s 575 milijonov evrov leta 2007 povečalo na 8.989 milijonov, njihov delež v premoženju stotih najbogatejših v Sloveniji pa s 26 na 72 odstotkov. Tudi če prag prilagodimo rasti cen (100 milijonov evrov iz leta 2007 je leta 2026 vrednih približno 154 milijonov evrov), se je njihovo število povečalo s 3 na 20.

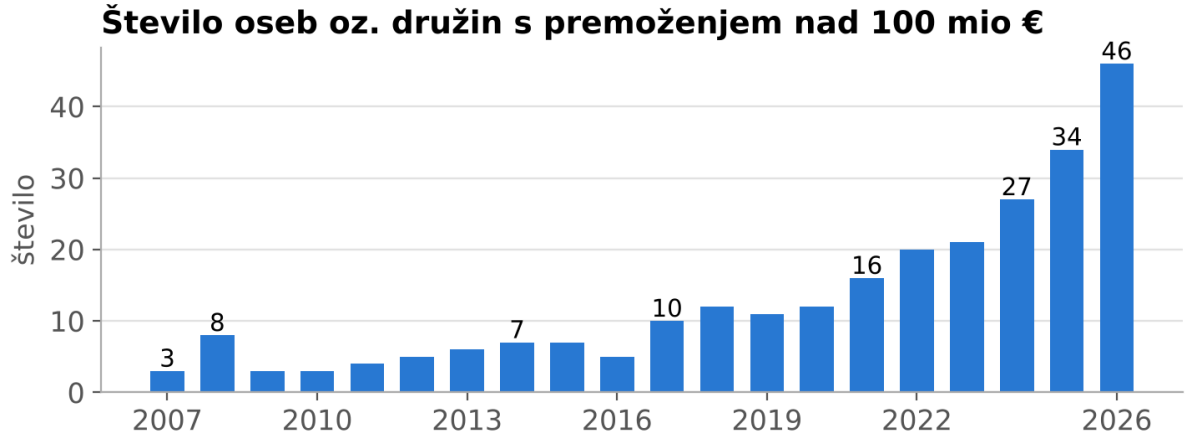

Vir: Finance/Manager.

Slika 9: Število oseb oziroma družin s premoženjem nad 100 milijonov evrov.

6. Sprememba metodologije leta 2009 in serija 2009–2026

Leta 2009 se je spremenila metodologija lestvice. Do tedaj je revija Finance/Manager lestvico objavljala spomladi (lestvica 2008 je izšla aprila 2008), od leta 2009 pa jo objavlja proti koncu leta (lestvica 2009 je izšla novembra 2009), ko so že objavljeni letni rezultati delniških družb.

Ocene od leta 2009 dalje zato temeljijo na popolnejših podatkih o poslovanju in vrednosti podjetij, med lestvicama 2008 in 2009 pa je minilo približno poldrugo leto.

Ker bi sprememba lahko vplivala na celoten niz podatkov, smo analizo ponovili še na metodološko enotni seriji 2009–2026. Rezultati so podobni. Od leta 2009 do leta 2026 se je premoženje stotih najbogatejših povečalo s 3.237 na 12.531 milijonov evrov, torej za 287 odstotkov oziroma v povprečju za 8,3 odstotka na leto. V istem obdobju je BDP v tekočih cenah zrasel za 113 odstotkov, cene stanovanjskih nepremičnin za 100 odstotkov, povprečna neto plača za 81 odstotkov in cene za 45 odstotkov. Premoženje stoterice je z 9,0 odstotka BDP naraslo na 16,4 odstotka BDP, število posameznikov oziroma družin s premoženjem nad 100 milijonov evrov pa s 3 na 46.

Preglednica 2: Rast v obeh serijah, 2007–2026 in 2009–2026

Kazalnik	2007–2026	Na leto	2009–2026	Na leto
Premoženje 100 najbogatejših	+461 %	+9,5 %	+287 %	+8,3 %
Povprečna neto plača	+102 %	+3,8 %	+81 %	+3,6 %
BDP, tekoče cene	+118 %	+4,2 %	+113 %	+4,5 %
Cene stanovanjskih nepremičnin	+94 %	+3,6 %	+100 %	+4,2 %
Cene življenjskih potrebščin (ICŽP)	+54 %	+2,3 %	+45 %	+2,2 %
Premoženje stoterice v % BDP	6,4 → 16,4 %		9,0 → 16,4 %	
Število oseb s premoženjem nad 100 mio €	3 → 46		3 → 46	

Rast je nominalna. Podatki za 2026 so ocena oziroma napoved.

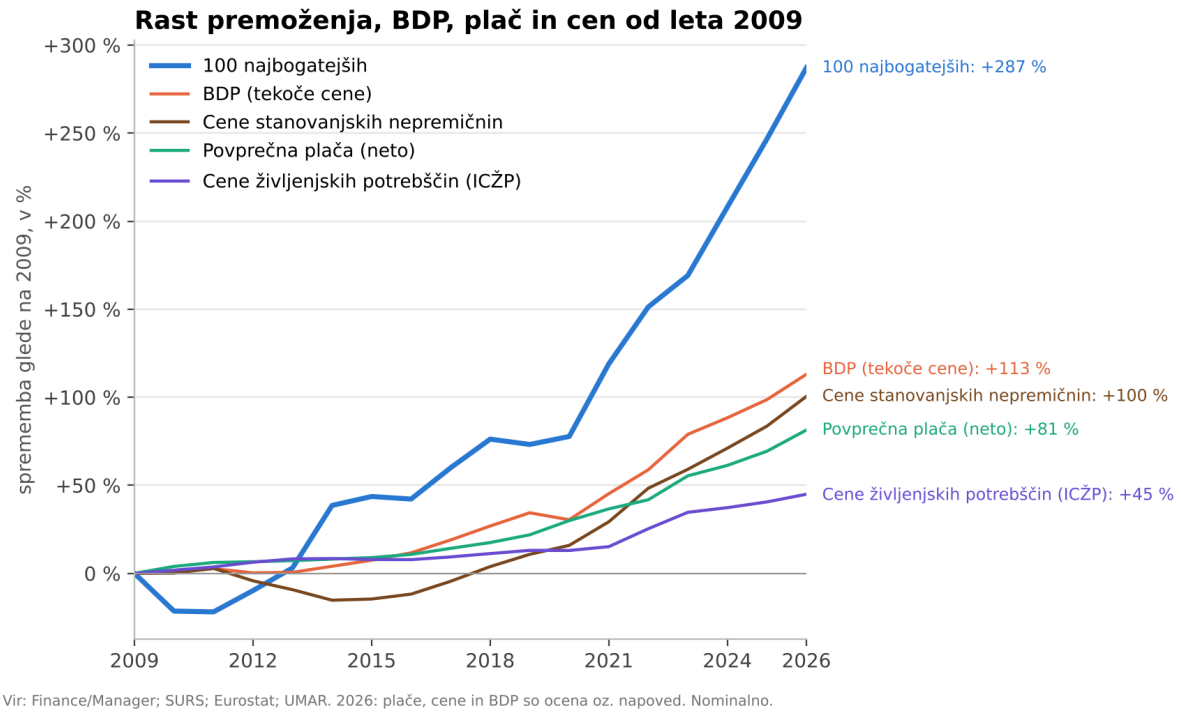

Slika 10: Rast premoženja stoterice, BDP, plač, cen in cen stanovanjskih nepremičnin od leta 2009 (v %).

Ne glede na izhodiščno leto torej velja enako: premoženje stotih najbogatejših raste nekajkrat hitreje od plač, BDP in cen nepremičnin, razkorak pa se od leta 2020 še povečuje.

7. Ugotovitve

Premoženje stotih najbogatejših Slovencev od leta 2007 raste precej hitreje od BDP, od povprečne plače, od cen nepremičnin in od kupne moči povprečnega prebivalca Slovenije. Še posebej hitro raste od leta 2020 dalje. Še večji razkorak bi pokazala primerjava med hitro rastjo premoženja najbogatejših in med negativno rastjo premoženja države od začetka tranzicije dalje. Večina med stotimi najbogatejšimi Slovenci vodi svoje posle v Sloveniji ali iz Slovenije. Rast premoženja stotih najbogatejših Slovencev odraža tudi rast premoženja kapitalističnega razreda v Sloveniji. To raste veliko hitreje od plač, drugih prejemkov in javnih storitev, ki jih dobijo delovni ljudje.

Hitro koncentracijo dohodkov in premoženja na vrhu družbene piramide na videz zastirata dva druga podatka, na podlagi katerih se zdi, da je slovenska družba še vedno množično egalitarna. En podatek je primerjalno zelo nizka vrednost Ginijevega količnika, ki izraža precejšnjo uravnilovko plač velike večine delovno aktivnega prebivalstva. Toda ta uravnilovka temelji na doplačilih za intenzivno delo (nadure, dodatki za manj ugoden delovni čas), s katerim slovenski delavci dosegajo plače srednjega razreda na račun izčrpavanja. Drugi podatek, ki zastira hitro koncentracijo premoženja v rokah najbogatejših, pa je primerjalno izrazito visok delež gospodinjstev v lastniških stanovanjih. Toda tisti, ki nimajo te sreče in živijo v najemnih stanovanjih, so žrtve hitrega premoženjskega razslojevanja med bogatimi in med najemniki.

Slovenija je del globalnega kapitalističnega ekonomskega sistema. Za namene usklajevanja različnih interesov v družbi ima država institucionaliziran tripartitni socialni dialog, v katerem so zastopani predstavniki kapitala, predstavniki dela in države. Slovenija je vključena v trende hitre rasti neenakosti, ki se po izračunih Thomasa Pikettyja odvijajo v zahodnem svetu od nastopa neoliberalnih politik v 80. letih. Ti trendi po Pikettyjevi oceni v knjigi Kapital v 21. stoletju vodijo v družbeno in politično nestabilnost, ogrožajo tudi demokracijo in povzročajo zaton meritokratskih vrednot skupaj s krizo srednjega razreda. Zato se Piketty zavzema, da se rast premoženjske in dohodkovne neenakosti zameji s strožjo regulacijo in obdavčitvijo največjih premoženj.

Na podlagi tukaj predstavljenih podatkov je jasno, da ne držijo trditve predstavnikov organiziranega kapitala, da slovensko davčno in institucionalno okolje duši gospodarski razvoj in odganja investicije. Res je prav nasprotno: to okolje omogoča hitro bogatenje kapitalistov in naraščajočo koncentracijo premoženja. Predstavniki bogatih nenehno prikazujejo stanje slovenskega gospodarstva kot dramatično in na robu kolapsa, čeprav mu gre bolje od držav evropskega jedra, ki jih Slovenija postopno dohiteva, pri tem pa ohranja izjemno visoko raven kakovosti življenja za prebivalce. Stalno napovedujejo recesijo, ki se nato ne zgodi. Lobisti finančnega sektorja prepričujejo mlajše generacije, da pokojnin ne bodo dočakale, a pokojninski sistem ostaja stabilen, tudi s pomočjo občasnih reform v soglasju med socialnimi partnerji. Zato povejmo jasno. Predstavniki organiziranega kapitala nastopajo populistično in zavajajo javnost, zato da na ta način preoblikujejo javno mnenje in lobirajo zoper reforme, ki bi blažile izkoriščanje delovnih ljudi in upočasnile povečevanje premoženjske neenakosti. Analitična in napovedna vrednost njihovih sporočil je večinoma majhna.

S tem poročilom želimo sprožiti racionalno javno razpravo o družbeni delitvi dohodkov v Sloveniji. Namesto demagoških gesel so tu podatki. Niso popolni, saj temeljijo na ocenah revije Finance/Manager, ta pa je imela v vrsti primerov omejen dostop do ustreznih virov podatkov. Premoženje nekaterih članov najbogatejše stoterice je verjetno še precej večje od tega, kar je uspelo rekonstruirati Financam/Managerju. A že ti podatki so dovolj povedni, da kažejo na hitro rast premoženja v rokah peščice na račun ostalega prebivalstva in države. Zato javno odpiramo vprašanje o pravičnosti nesorazmernosti dohodkov in premoženja v Sloveniji. O tem problemu se moramo začeti resno pogovarjati.

Po našem mnenju bi morale v prvem koraku pristojne institucije, ki lahko dostopajo do podrobnih podatkov o premoženju, dohodkih in strukturi dohodkov posameznikov, pripraviti celovito analizo gibanj povprečnega premoženja, dohodkov in efektivne davčne obremenjenosti v skupini sto in v skupini tisoč najbogatejših posameznikov oz. družin v Sloveniji. Ne pričakujemo javnega objavljanja individualnih davčnih napovedi, pričakujemo pa objavo verodostojnih podatkov za celotno skupino. Vključno s podatki, koliko davkov sploh plačajo v Sloveniji, saj morda lahko tudi tu iščemo razlago hitrega povečevanja njihovega premoženja.

Na podlagi takih podatkov bi morali v naslednjem koraku skozi javno razpravo doseči širok družbeni konsenz o celoviti in družbeno pravični davčni reformi. Ob upoštevanju teh podatkov o trendih razslojevanja bi morali zasnovati tudi reforme različnih področij socialne države, zlasti reforme stanovanjske politike, pokojninskega sistema, sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, socialnega varstva, inšpekcijskih in drugih nadzornih mehanizmov.

Viri

Finance/Manager: lestvice 100 najbogatejših Slovencev 2007–2026 (lestvica 2026 objavljena 19. 11. 2026).

SURS: povprečne mesečne plače pri pravnih osebah (SiStat 0772610S in 0701023S); mesečna poročila o gibanju plač 2026; indeksi cen življenjskih potrebščin (SiStat 0400611S).

GOV.SI: minimalna plača (2026: 1.481,88 € bruto).

Eurostat: nama_10_gdp, BDP v tekočih cenah, Slovenija, 2007–2025 (posodobljeno 11. 11. 2026).

Eurostat: prc_hpi_a, indeks cen stanovanjskih nepremičnin (2015 = 100), Slovenija, 2007–2025; ocena za 2026 na podlagi medletne rasti v 1. in 2. četrtletju 2026.

Eurostat: nama_10_nfa_bs, bilance nefinančnih sredstev, gospodinjstva in NPISH (S14_S15), stanovanja (N111N) in zemljišča (N211N), Slovenija, 2007–2024.

UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2026 (BDP 2026: 76.333 mio €; nominalna rast bruto plače 2026: 7,9 %).

Lastni izračuni na podlagi preglednice »Premoženje top 100 in plače 2007–2026«.

Metodološka opomba

Ocene premoženja na lestvici so ocene uredništva Finance/Manager in ne uradni statistični podatki. Temeljijo predvsem na vrednotenju podjetij, zato so občutljive na spremembe v vrednotenju, poslovnih rezultatih in tržnih razmerah, deloma pa vključujejo tudi kupnine od prodaje podjetij. Metodologija se je skozi leta lahko spreminjala, sestava lestvice pa se vsako leto delno zamenja, zato primerjave skupnih zneskov med leti ne pomenijo spremembe premoženja istih oseb. Lestvica zajema le premoženje, ki je uredništvu znano in ga je mogoče oceniti.

Podatki za 2026 o plačah, cenah, cenah nepremičnin in BDP so ocene oziroma napovedi in se bodo ob objavi letnih podatkov SURS spremenili. Primerjava premoženja z BDP primerja stanje s tokom in jo je zato treba razumeti kot razmerje velikosti, ne kot delež.

Omejitve, ki izhajajo iz narave lestvic, je mogoče preseči le z uradnimi podatki. Drugod so analizam lestvic v naslednjih letih sledile raziskave, ki so jih naročile ali podprle vlade in davčne uprave in ki so podatke z lestvic povezale z davčnimi in drugimi administrativnimi podatki.

Priloga: Predlogi

Na podlagi ugotovitev poročila odločevalcem predlagamo tri razmisleke.

1. Analiza efektivne obdavčitve najbogatejših

Omejitve, ki izhajajo iz narave lestvic, je mogoče preseči le z uradnimi podatki. Drugod so analizam lestvic v naslednjih letih sledile raziskave, ki so jih naročile ali podprle vlade in davčne uprave in ki so podatke z lestvic povezale z davčnimi in drugimi administrativnimi podatki. Ekonomisti Bele hiše so leta 2021 na podlagi lestvice Forbes 400 in podatkov ameriške davčne uprave izračunali, da je 400 najbogatejših ameriških družin v letih od 2010 do 2018 plačalo povprečno 8,2 odstotka zvezne dohodnine, če se v dohodek všteje tudi rast vrednosti njihovega premoženja.[2] V Nemčiji so raziskovalci inštituta DIW v študiji, ki jo je izdalo Skupno raziskovalno središče Evropske komisije, lestvice najbogatejših povezali s podatki anket o premoženju gospodinjstev in pokazali, da ankete premoženje na vrhu močno podcenjujejo.[3] Nizozemski Urad za analizo ekonomskih politik je skupaj s statističnim uradom pokazal, da najbogatejših 0,01 odstotka gospodinjstev plača 21 odstotkov davkov, gospodinjstva s srednjimi dohodki pa okoli 40 odstotkov, nato pa je vlada naročila še podrobnejšo študijo davkov na samem vrhu.[4] Te raziskave so prišle do podobne ugotovitve: efektivna davčna obremenitev na samem vrhu porazdelitve ne narašča, temveč se zniža. Za Slovenijo takšne analize še ni. Pripravo bi omogočili podatki Ministrstva za finance, Finančne uprave in Statističnega urada, ki bi jih bilo treba povezati na ravni gospodinjstev in z lastništvom podjetij.

Predlagamo, da Vlada Republike Slovenije pripravi analizo efektivne obdavčitve najbogatejših. Ministrstvo za finance, FURS in SURS imajo podatke, iz katerih je mogoče izračunati, koliko vseh davkov plačajo najpremožnejša gospodinjstva – dohodnine, davka na dividende in kapitalske dobičke ter davka od dohodkov pravnih oseb v podjetjih, ki so v njihovi lasti.

2. Analiza možnosti uvedbe izhodnega davka

Vlada naj preuči tudi uvedbo izhodnega davka za fizične osebe. Izhodni davek obdavči kapitalski dobiček, ki je nastal v času, ko je bil lastnik davčni rezident države, a še ni bil realiziran, ker lastnik svojega deleža ni prodal. Ko se lastnik večjega deleža v podjetju odseli v tujino, država

---

[2] G. Leiserson in D. Yagan (2021): What Is the Average Federal Individual Income Tax Rate on the Wealthiest Americans? Bela hiša, Svet ekonomskih svetovalcev (CEA) in Urad za upravljanje in proračun (OMB). Recenzirana različica: D. Yagan (2023), Oxford Review of Economic Policy, doi: 10.1093/oxrep/grad031.

[3] S. Bach, A. Thiemann in A. Zucco (2019): Looking for the Missing Rich: Tracing the Top Tail of the Wealth Distribution. International Tax and Public Finance 26(6), 1234–1258; prej v zbirki JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms, št. 4/2018 (Evropska komisija).

[4] CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (2022): Ongelijkheid en herverdeling; CPB (2023): Inkomens en belastingen aan de top, pripravljeno na zahtevo ministrstva za finance in ministrstva za socialne zadeve in zaposlovanje.

njegov odhod obravnava, kot da bi delež prodal, in obdavči razliko med nabavno in tržno vrednostjo deleža ob odselitvi.

Slovenija takšnega davka za fizične osebe nima; izhodni davek pozna le za podjetja, in sicer na podlagi evropske direktive o preprečevanju izogibanja davkom (ATAD). Zato lahko lastnik, ki je vrednost podjetja ustvaril v Sloveniji, delež pozneje proda kot rezident države z nižjo obdavčitvijo, Slovenija pa od dobička, ustvarjenega v času davčnega rezidentstva, ne pobere davka. Izhodni davek za fizične osebe ima več evropskih držav, pri čemer ga večinoma omejujejo na večje lastniške deleže in dolgoletne rezidente:

- Nemčija ga uporablja za lastnike vsaj odstotnega deleža v kapitalski družbi, ki so bili davčni rezidenti vsaj sedem od zadnjih dvanajstih let.
- Francija ga uporablja za rezidente zadnjih šest od desetih let, katerih deleži presegajo 800.000 evrov ali ki obvladujejo vsaj polovico dobička podjetja; stopnja je 30 odstotkov.
- Nizozemska ga uporablja za lastnike vsaj petodstotnega deleža.
- Španija ga uporablja za rezidente zadnjih deset od petnajstih let z deleži v vrednosti nad štiri milijone evrov ali z več kot četrtinskim deležem, vrednim nad milijon evrov.
- Avstrija ga uporablja ne glede na trajanje rezidentstva in obdavči nerealizirane dobičke, nastale v času rezidentstva, po 27,5 odstotka; ob selitvi v EU ali EGP se davek plača šele ob dejanski prodaji.
- Norveška obdavči nerealizirane dobičke nad tremi milijoni norveških kron, nastale v času rezidentstva, po 37,84 odstotka; davek je treba plačati najpozneje v 12 letih, razen če se lastnik prej vrne.

Ob selitvi znotraj EU oziroma EGP večina teh držav dovoli odlog ali obročno plačilo davka.

3. Analiza možnosti uvedbe davka na premoženje nad 100 milijonov evrov

Nazadnje predlagamo razmislek o davku na premoženje nad 100 milijonov evrov. Zamisel izhaja iz mednarodne razprave o minimalni obdavčitvi najbogatejših. Brazilija je leta 2024 med predsedovanjem skupini G20 na dnevni red postavila predlog ekonomista Gabriela Zucmana, ustanovitelja Davčnega observatorija EU. Po tem predlogu bi morali posamezniki s premoženjem nad milijardo dolarjev letno plačati najmanj dva odstotka svojega premoženja v davkih, kar bi prineslo od 200 do 250 milijard dolarjev na leto. Zucman je izračunal, da bi razširitev minimalnega davka na premoženja nad 100 milijonov dolarjev pomenilo dodatnih 100 do 140 milijard dolarjev na leto.

Brazilsko pobudo so podprle Francija, Španija, Južna Afrika, Kolumbija in Afriška unija, ZDA in Nemčija pa sta zavrnili potrebo po svetovnem dogovoru. Ministri za finance držav G20 so se julija 2024 v deklaraciji iz Ria de Janeira zavezali, da bodo sodelovali pri učinkoviti obdavčitvi posameznikov z zelo visokim premoženjem, voditelji G20 pa so to zavezo novembra 2024

ponovili. Dvoodstotni minimalni davek na premoženje nad 100 milijonov evrov je februarja 2025 v prvem branju sprejela francoska Narodna skupščina, junija 2025 pa ga je zavrnil senat. Julija 2025 ga je v skupnem pozivu v časopisu Le Monde podprlo še sedem nobelovcev za ekonomijo (Daron Acemoglu, George Akerlof, Abhijit Banerjee, Esther Duflo, Simon Johnson, Paul Krugman in Joseph Stiglitz).

Predlagamo, da tudi Vlada v Sloveniji preuči uvedbo minimalnega davka na premoženje nad 100 milijonov evrov.